

udredes til Lærerlønninger alene i Købstæderne. Der gaar ikke nogen Rigsdags-samling, uden at der lægges ny Byrder paa Kommunerne i Almindelighed. Det er sket allerede i denne Samling ved et tidligere Lovforslag angaaende Understøttelse til uægte Børn, fraseparerede Hustruer med flere, og nu have vi her et Lovforslag, som i den Grad lægger ny Byrder paa Kommunerne, at det for Købstæderne gennemgaaende vil forhøje Skatteprocenten med ca. $\frac{1}{5}$. Jeg vil derfor benytte denne Lejlighed til at pege paa, at det bliver nødvendigt, at Lovgivningsmagten snart holder inde med at lægge disse forøgede Byrder paa Kommunerne. Med Hensyn til Skolevæsenet kunde der være en særlig Grund til, at Staten tog en noget større Part af Byrden end hidtil. Folkeundervisningen er jo egentlig ikke nogen kommunal Sag, men nærmest en Statssag. En Købstad eller et Landsogn, som ofrer mange Penge paa Ungdommens Undervisning, høster jo ikke direkte Fordel deraf, da det jo er muligt, at Børnene senere gaa over i andre Kommuner. Det er derfor ikke nogen kommunal Sag, men nærmest en Statssag, og det vilde derfor være mere rimeligt, om Staten tog en noget større Del af den Merudgift, som dette Lovforslag medfører, end den nu gør. Jeg beklager i høj Grad, at det ikke er lykkedes hele Udvalget dog i nogen Maade at lette Købstædernes Byrder. Den danske Købstadforening, som er en Fællesrepræsentation for samtlige Købstæders Byraad, holdt i den forløbne Vinter et Møde, hvor man vedtog en meget indtrængende Hestilling til Lovgivningsmagten om dog i nogen Maade at ændre Bestemmelserne med Hensyn til Købstædernes Udgifter. Det er imidlertid saa langt fra sket, at Lovforslaget er kommet her op fra Folketinget med flere Byrder, end der var i det, da Ministeren forelagde det. Jeg vil altsaa indtrængende opfordre det høje Ting til i det mindste at stemme for Ændringsforslaget under Nr. 2 til § 5.

la Cour: Ligesom den sidste ærede Taler ønsker jeg ogsaa gerne, at Lærerne maa faa noget mere Løn, men jeg er ligesom han af den Anskuelse, at efter denne Lov vil der blive kastet for mange Byrder over paa Kommunerne. Der er dog i de Ændringsforslag, her foreligge, taget Hensyn til Købstadkommunerne; derimod er der ikke taget Hensyn til de Byrder, der kastes over paa Landkommunerne, og Byrderne der ere jo i en overordentlig stærk

Stigen. Efter Statistisk Bureaus Opgørelse udgjorde de kommunale Skatter i Landkommunerne i 1895 12,262,000 Kr., men i 1905 vare de stegne til 23,151,000 Kr. Det er en Stigning paa omtrent 11 Mill., og Skolesagen er en af de Sager, som mest har bidraget til, at Udgifterne ere stegne i den Grad for Landkommunerne. Der er en lille Forskel paa den Maade, hvorpaa Landkommunerne udrede Skatten, og den Maade, hvorpaa Købstadkommunerne udrede den. I Landkommunerne udrededes i 1905 52 pCt. af Skatten af de faste Ejendomme, og hver Gang vi forøge Skatten paa disse, nedsætte vi jo deres Værdi. Det er en ikke ringe Skat, der efter dette Lovforslag vil blive lagt paa de faste Ejendomme, thi efter de Oplysninger, der ledsage Lovforslaget, vil det jo kræve et Tilskud fra Statens Side til Landkommunerne paa 900,000 Kr., og da Landkommunerens Udgifter til den forhøjede Lærerløn ville blive mindst lige saa meget, for ikke at sige mere, vil der paa de faste Ejendomme komme til at hvile en Byrde af 468,000 Kr. mere om Aaret. Jeg vilde inderlig gerne have set, at det Udvalg, der er nedsat, havde tiltænkt Staten en Del mere af disse Lønningsforhøjelser, end nu er Tilfældet. Naar de faste Ejendomme paa Landet udrede saa store Summer til Skolen, og naar vi vide, at naar den Dag kommer, da man skulde høste nogen Fordel af den Ungdom, der har faaet Undervisning, er den borte, finder jeg, at Landkommunerne maa være berettigede til at faa mere Begunstigelse med Hensyn til Udredelse af Skoleudgifter end de øvrige Kommuner i Staten. Hvis der er Tid til inden tredie Behandling at stille yderligere Ændringsforslag i denne Retning, vil jeg derfor opfordre Udvalget til at gøre det.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Jeg takker Udvalget for dets særdeles velvillige Stilling til dette Lovforslag, en Stilling, der jo giver grundet Forventning om, at det Haab, der nu næres rundt om blandt Folkeskolens Lærere og Lærerinder, knyttet til dette Lovforslag, inden mange Dage vil være gaaet i Opfyldelse og være afløst af en lykkelig Forvisning om, at nu er Lønreformen gennemført. Jeg takker Udvalgets Flertal, fordi det har set bort fra de Betænkeligheder, det kunde nære overfor enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, for at sikre Lovforslagets Gennemførelse imod muligt opstaaende Vanskeligheder.